

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave

Celostátní polní den ÚKZÚZ

ke 100. výročí vzniku Československa

1918 – 2018

- **História**
- **Spolupráca
ÚKZÚZ/ÚKSÚP**
- **Súčasný stav**

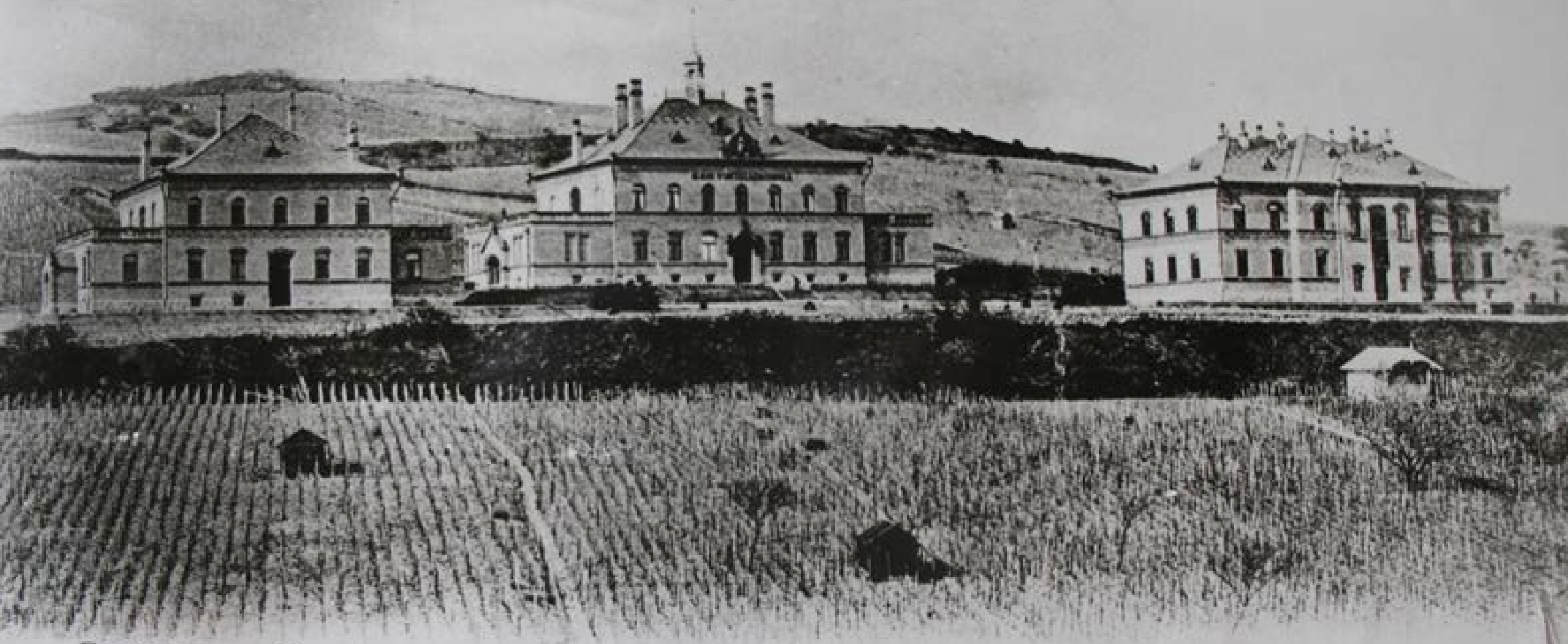

- **Organizačné
zmeny ÚKSÚP**
- **Odborné činnosti**

Pohľad na Kráľovskú vinohradnícko - vinársku školu v r. 1902, terajšie sídlo ÚKSÚP v Bratislave

3

Pozsony — Pressburg

Vinczellér iskola — Winzerschule

Historické korene ústavu siahajú do roku 1883

V septembri 1883 bola v Bratislave kráľovským dekrétom zriadená Chemická skúšobná stanica, ktorej poslaním bolo skúšať a kontrolovať výrobky a poľnohospodárske komodity /hnojivá, krmivá, rastliny, pôda, víno a voda/.

Štátna skúšobná chemická stanica právne ustanovená

V septembri 1883 legislatívne normy ustanovujú kompetencie a vymedzenie činnosti skúšobnej stanice:

ekonómom, priemyselníkom a obchodníkom dáva príležitosť ich výrobky, popřípade tovar chemicky preskúšať a odbornými radami a expertízami systematicky podporovať rozvoj priemyslu, ďalej v špecifickej oblasti skúšať akosť vína, pitnej vody, potravín atď.

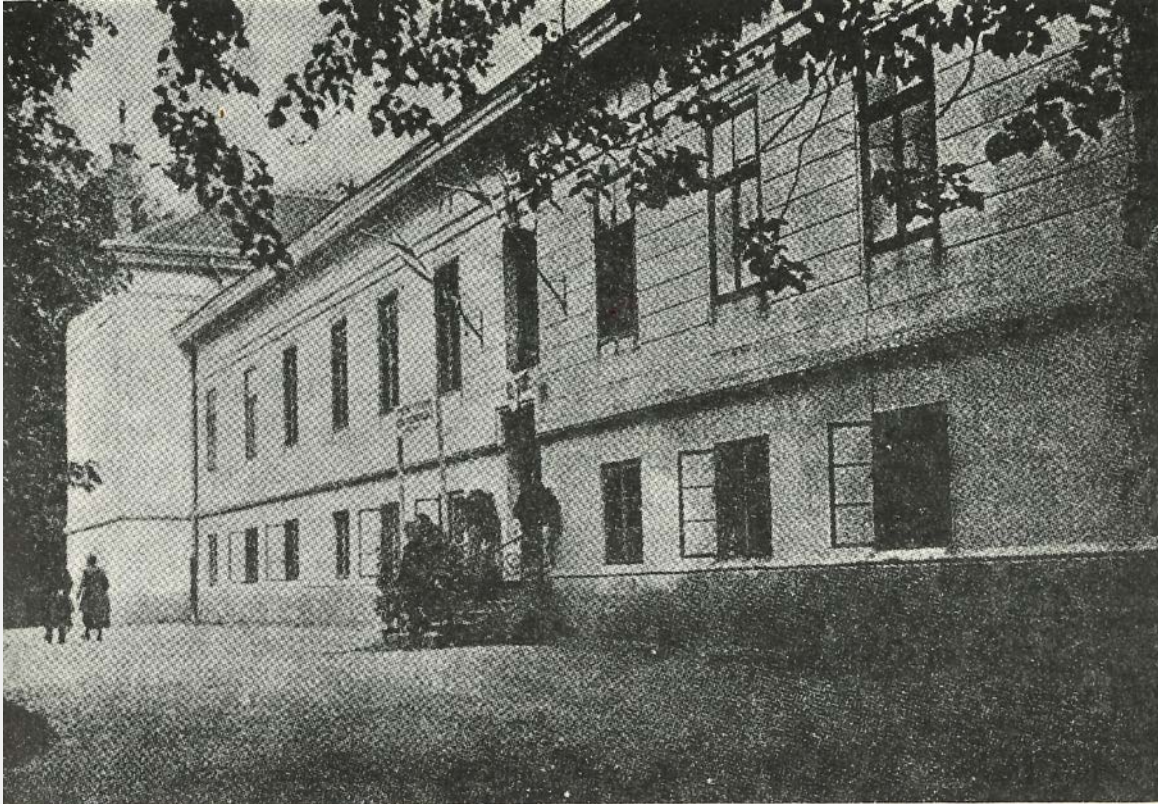
Taxy za skúšanie sa určujú nasledovne:

za preskúšanie potravín a požívatín z hľadiska zdravotnej nezávadnosti 1-2 floríny •• zistenie fuksínu, alebo cudzích farbív vo víne 50 grajcárov •• preskúšanie tajných liečiv 2 floríny •• preskúšanie petroleja 50 grajcárov •• kvantitatívne zistenie síry v pyrite •• 2 floríny mikroskopické skúšanie škrobu, určenie množstva vody v minerálnych látkach 1 florín 50 grajcárov •• analýza pôdy, hnojív, krmív a rastlín - kvantitatívne určenie jednotlivých zložiek 2 floríny •• za kvalitatívne určenie 50 grajcárov •• analýza bahna 2 floríny •• preskúšanie želatíny 50 grajcárov •• lisované droždie 2 floríny •• víno, lieh, koňak, rum, likéry, pivo, ocot všetko pri technických skúškach kvantitatívnych určení každej jednotlivej zložky 2 floríny •• pri kvalitatívnom 50 grajcárov •• minerálne vody za kvantitatívne určenie každej jednotlivej zložky 5-10 florínov •• vystavenie osvedčenia 2 floríny

Chemische Versuchstation, staatlich genehmigte.

Die im Monate September 1883 festgestellten Organisations-Normen enthalten im Wesentlichen Folgendes: Die Aufgabe der Station besteht darin, den Oekonomen, Industriellen und Kaufleuten Gelegenheit zu bieten, ihre Produkte, resp. Waaren chemisch prüfen zu lassen, durch sachliche Rathschläge und Experimente die Entwicklung der Industrie zu fördern, Weine, Trinkwasser, Nahrungsmittel zu untersuchen u. s. w. Die Taxen wurden in nachstehender Weise fixirt: für die Untersuchung von Nahrungs- und Genussmitteln aus dem Gesichtspunkte, ob dieselben der Gesundheit schädlich sein 1—2 fl.; Nachweisung von Fuchsin oder fremdem Farbstoffe im Wein 50 fr.; Untersuchung von geheimen Arzneimitteln 2 fl.; Untersuchung von Petroleum 50 fr.; quantitative Bestimmung des Schwefels in den Eissen 2 fl.; Untersuchung der Stärke mittelst Mikroskops, Bestimmung des Wassers und der mineralischen Bestandtheile 1 fl. 50 fr.; Analyse von Boden, Dünger, Futter und Pflanzen (quantitative Bestimmung einzelner Bestandtheile) 2 fl., (für qualitative Bestimmung) 50 fr.; Verschlämmungs-Analyse 2 fl.; Untersuchung von Gelatine, Haufenblase 50 fr.; Preßhefe 2 fl.; Wein, Brantwein, Cognac, Rum, Viqueure, Bier, Essig, überhaupt bei technisch-chemischen Untersuchungen für die quantitativen Bestimmungen jedes einzelnen Bestandtheiles 2 fl., (für qualitative) 50 fr.; bei Mineralwässern für die quantitative Bestimmung jedes einzelnen Bestandtheiles 5—10 fl.; Ausstellung eines Zeugnisses 2 fl.

Zlatý alebo florin bola minca užívaná v rokoch 1754 až 1892 na území Rakúsko-Uhorska

Budova Štátnych výskumných ústavov zemeľských v Košiciach
(stav v roku 1924)

- ❑ v roku 1884 bola založená semenárska stanica Kráľovského uhorského semenárskeho kontrolného ústavu v Budapešti a Košiciach, ktorá bola v roku 1920 včlenená do Štátnych výskumných ústavov poľnohospodárskych (ŠVÚP)
- ❑ od roku 1920 do roku 1950 sa kontrola a skúšanie v oblasti poľnohospodárstva vykonávalo v rámci ŠVÚP

Povinné skúšanie
odrôd bolo zahájené
17.3.1921.

Odrodové skúšky do
roku 1950 vykonával
Ústav pre kontrolu
semien.

Hlavná budova starej
Kráľovskej vinárskej školy

Historickým medzníkom vzniku ÚKSÚP bol **1. január 1951**, kedy na základe Vyhlášky vtedajšieho Ministerstva zemědelství vznikol ÚKZÚZ v Prahe, ktorý mal pobočky v Žatci, v Brne, v Bratislave a v Košiciach.

Ústav vznikol reorganizáciou Štátnych výskumných ústavov poľnohospodárskych, z ktorých boli do pôsobnosti ÚKZÚZ delimitované činnosti v oblasti štátnej odbornej kontroly a skúšobníctva

R o z h o d n u t í

V souvislosti s federativním uspořádáním Československé socialistické republiky /úst. zák. č. 143/1968 Sb./ provádím ke dni 1. ledna 1969 tato organizační opatření:

I

Z Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského v Praze vyčleňuji jeho pobočky v Bratislavě, Zvolene a v Košicích a zřizuji z nich podle ustanovení § 60 zák. č. 109/1964 Sb. samostatnou rozpočtovou organizaci

"Ústřední kontrolní a zkušební ústav polnohospodářský v Bratislavě".

Nadřízeným orgánem nově zřízené organizace je ministerstvo zemědělství a výživy Slovenské socialistické republiky.

Pověření pracovníci ministerstva zemědělství a výživy a pověřenectvem SDR pro zemědělství a výživu přípravní pracemi a realizací nové organizace provedou ke dni 1. ledna 1969 delimitaci majetku, závazků /včetně závazků z pracovně právních vztahů/, všech částí plánu a rozpočtu na novou organizaci.

Předmět činnosti a organizační uspořádání nové organizace stanoví organizační řád, který vydá její ředitel po schválení

ministerstvem zemědělství a výživy Slovenské socialistické republiky.

II

S účinností od 1.1.1969 je nadřízeným orgánem Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského v Praze ministerstvo zemědělství a výživy České socialistické republiky.

Ředitel Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského v Praze provede změny vyplývající z tohoto rozhodnutí v jeho organizačním řádu.

Náměstek ministra:

J. Kojda

- ❑ V rámci federalizácie v roku 1968 bol rozhodnutím Ministerstva zemědělství a výživy zriadený ÚKSÚP v Bratislave ako samostatná rozpočtová organizácia, s pobočkami vo Zvolene, v Košiciach a od roku 1972 aj s pobočkou v Bratislave. Pobočka v Bratislave bola v roku 1992 zrušená.

História ÚKSÚP/ÚKZÚZ – odrodové skúšobníctvo

- ❑ samostatný odbor odrodového skúšobníctva bol ustanovený v roku 1951
- ❑ začínalo sa skúšať na 2 skúšobných staniciach – v Devínskej Novej Vsi, v Košiciach-Barci

História ÚKSÚP/ÚKZÚZ – odrodové skúšobníctvo

- ❑ vláda Československej republiky uznesením č. 1589/1955 uložila ministrovi zemľedelstvá vybudovať pre odrodové skúšobníctvo v Československu do roku 1960 päťdesiat odrodových staníc, z toho 17 na Slovensku.
- ❑ na Slovensku sa vybuďovalo 24 skúšobných staníc a ostatné v Českej republike

História ÚKSÚP/ÚKZÚZ – odrodové skúšobníctvo

- ❑ pokusy boli riadené hlavnými referentami. Niektoré rastlinné druhy mali hlavného referenta v ČSR niektoré v SSR, ktorí zodpovedali za spracovanie výsledkov skúšok za celé Československo
- ❑ prehliadky pokusov sa organizovali spoločne, pracovné porady sa konali v Prahe alebo Brne

III. ODRŮDY VHODNÉ PRO VÝROBU LEHKÉHO VÍNA BÍLÉHO

21. Bratislavské bílé	107
22. Dinka kamenná	108
23. Ezerjő	108
24. Kadarka bílá	108
25. Kolhutův hrozn	108
26. Malinger	108
27. Medovec	109
28. Muškát Ottonel	109
29. Slankamenka červená	109
30. Slankamenka bílá	109

IV. ODRŮDY VHODNÉ PRO VÝROBU JEMNĚHO BUKETOVÉHO VÍNA ČERVENÉHO

31. Burgundské modré	109
32. Burgundské modré rané	109
33. Frankovka	110
34. Svatovavřínské	110

V. ODRŮDY VHODNÉ PRO VÝROBU LEHKÉHO VÍNA ČERVENÉHO

35. Kadarka modrá	110
36. Portugalské modré	110

VI. ODRŮDY PĚSTOVANÉ PRO STOLNÍ HROZNY

37. Burgundské šedé	111
38. Cabanšká perla	111
39. Chrupka bílá	111
40. Chrupka červená	111
41. Chrupka Jalubertova	111
42. Chrupka muškátová	112
43. Křišková Alžběta	112
44. Křišková vinohradní	112
45. Madlenka křišková	112
46. Madlenka Oberlinova	112

STRUČNÝ POPIS povolených odrůd hospodářských plodin (1952/53)

Ústřední kontrolní a zkušební ústav v Praze,
Oddělení pro zkoušení odrůd

1952

Vydalo ministerstvo zemědělství v nakladatelství Brázda

134

www.uksup.sk

História ÚKSÚP/ÚKZÚZ - odrodové skúšobníctvo 13

„Stručný popis povolených odrůd hospodářských plodin – 1952/53“

Pšenice

Vysvětlivky k popisu odrůd:

Všechny naše povolené odrůdy pšenice patří k botanickému druhu pšenice obecná (*Triticum vulgare*), a to k varietám s hladkými pluchami a červenými obilkami, jež se od sebe liší osinatostí a barvou klasu, takže tvoří 4 botanické skupiny (a–d).

Osinatost klasu: Jako osinatý je označován klas, u něhož mají hořejší klásky osinky delší než 2 cm, ostatní klásky jsou bezosinné. (U osinatého klasu jsou všechny klásky dlouze osinaté).

Tvar klasu: Rozlišuje se 5 hlavních tvarů klasu: 1. *jehlanovitý* (dole širší, k vrcholu se zužující), 2. *hranolovitý* (tvořící takřka pravidelný hranol), 3. *kyjovitý* (dole užší, nahoře široký), 4. *vřetenovitý* (alespoň středně dlouhý a asi v polovině nejširší), 5. *vejčitý* (krátký, asi v polovině nejširší), jakož i přechodné typy mezi těmito hlavními tvary.

Sklovitost zrna: 1. Jako *sklovité* je označováno zrna s podílem sklovitých obilek nad 75%, 2. jako *polosklovité* s podílem 45–75%, 3. jako *moučnaté* s podílem sklovitých obilek pod 45%. Počet polosklovitých obilek se připočítává z poloviny ke sklovitým, z poloviny k moučnatým zrnům.

Pšenice ozimá

a) Odrůdy s klasem bezosinným, bílým — (*Tr. vulg. varietalutescens*)

1. **Pyšelka.** — Polopozdní; vegetační doba 281 dní (253 až 310). — Stéblo krátké, 107 cm (70–136). — Klas kratší až krátký, hustý, zpravidla hranolovitě vretenovitý, vretenovitý až vejčitý i hranolovitý až kyjovitý. — Zrna středně velké až menší, absolutní váha 37 g (34–43), hektolitrová váha 78 kg (70–83); polosklovité až moučnaté, nižší až střední pekařské hodnoty (obsah lepku 14,5%). — Velmi odolná proti poléhání a rzi, dobře odolná proti sněti prašné, středně až méně vzdorná proti vymrzání. — Vhodná zvláště pro dobré půdy s dostatečnou zásobou vláhy ve středních a nižších polohách.

2. **Stupická Bastard.** — Poloraná; vegetační doba 272 dní (222–312). — Stéblo středně dlouhé, 118 cm (90–136), před

žlutou zralostí často v hořejší části červenofialové. Klas středně dlouhý, řídký, jehlanovitý. Prašníky zpravidla červenofialové, řídkěji žluté. — Zrna středně velké, absolutní váha střední, 42 g (38–46), hektolitrová váha vysoká, 80 kg (70–85), dobré pekařské hodnoty (obsah lepku 14,5%). — Dobře odolná vůči vymrzání, poléhání i chorobám. — Vhodná pro všechny polohy a půdy kromě suchých. Snáší i pozdní setbu.

3. **Višňovská hustoklasá.** — Poloraná až pozdnější; vegetační doba 273 dní (279–282). — Stéblo krátké, 102 cm (63–125). — Klas osinatý, kratší, středně hustý až hustší, hranolovitý, hranolovitě jehlanovitý až hranolovitě kyjovitý. — Zrna velké, absolutní váha 45 g, hektolitrová váha 77 kg (74–80), polosklovité až moučnatější, střední pekařské hodnoty (obsah lepku 12,2%). — Dobře odolná vůči poléhání, středně proti chorobám a méně proti vymrzání. — Vhodná zvláště pro příznivější polohy a dobré půdy s dostatečnou zásobou vláhy. Vyžaduje ranou setbu.

b) Odrůdy s klasem bezosinným, červeným — (*Tr. vulg. varietaluturum*)

4. **Dobrovická 10.** — Poloraná, vegetační doba 271 dní (250 až 293). — Stéblo středně dlouhé, 113 cm (88–155). — Klas středně dlouhý, středně hustý, jehlanovitě hranolovitý, jehlanovitý i hranolovitý. — Zrna středně velké až menší, absolutní váha 38 g (34–42), hektolitrová váha 80 kg (78–82); polosklovité až sklovitější, dobré až lepší pekařské hodnoty (obsah lepku 12,5%). — Dosti odolná proti poléhání a chorobám, značně proti vymrzání. — Vhodná zvláště do středních a lepších poloh a půd.

5. **Hodonínská holice.** — Ranější, vegetační doba 263 dní (228–300). — Stéblo středně dlouhé, 111 cm (90–140). — Klas osinatý, delší, řídký, jehlanovitý. — Zrna středně velké, absolutní váha 43 g (39–47), hektolitrová váha 82 kg (79–86); polosklovité až sklovité, dobré až velmi dobré pekařské hodnoty (obsah lepku 15%). — Dobře odolná proti poléhání a vymrzání, dosti vůči rzi, méně proti sněti prašné a mazlavé. — Vhodná do všech poloh a půd.

6. **Chlumecká 12.** — Polopozdní, vegetační doba 280 dní (259–312). — Stéblo středně vysoké, 114 cm (85–150). — Klas středně dlouhý, řídký, jehlanovitý. — Zrna středně velké až drobnější, absolutní váha 39 g (35–40), hektolitrová váha 81 kg (76–84); polosklovité až sklovitější, dobré pe-

12

13

18. 6. 2018

POPISY SLOVENSKÝCH ODRÔD R.1956

- 32 -

Lúcerna - Slovenské trebišovská, krajová

Zmes krajových odrôd z okolia Trebišova. Povolená v roku 1949.

Rastlina je prostredne vysoká až nižšia, polovzpriamená. Byľe prostredne hrubé až hrubšie, prostredne odolné proti poľiehaniu. Listy prostredne veľké, zelené až tmavozelené, značnejšie obrvené. Podiel listov vyšší, kvety prostredne veľké až väčšie, dosť hojné, fialové. Kvitne stredne skoro až neskoršie. Podiel sena je vysoký. Je odolná proti vyzimovaniu.

Kostrava červená - Levočská

Vyšľachtená z materiálu získaného z prirodzených porastov v českých krajoch. Vyšľachtila ju Šľachtiteľská stanica v Levočských Lúkach. Povolená v roku 1949.

Trs je prostredne vysoký až vyšší, hustejší, polorozložitý, neskôr polovzpriameného vzrastu, zelený až tmavozelený a nádychom do siva. Výbežky sú prostredne dlhé až dlhé. Je dobre olistená, listy sú dlhé, prostredne široké, trochu ovísnuté. Steb-

- 33 -

lo je jemnejšie, prostredne poliehavé. Je skoršia až prostredne skorá.

Všetky odrody kostravy červenej výbežkatej sú vhodné pre trfale lúky a pasienky, pre okrasné trávniky, letiská, ihriská, na upevňovanie náspov a svahov (najmä Táboreská), ďalej pre rašelinu a menej pre dočasné lúky. Levočská sa darí najmä v oblastiach Slovenska.

Kostrava lučná - Levočská

Vyšľachtená z materiálu získaného z prirodzených porastov v českých krajoch. Vyšľachtila ju Šľachtiteľská stanica v Levočských Lúkach. Povolená v roku 1949.

Trs je vyšší, prostredne hustý, polovzpriameného až vzpriameného vzrastu, jasnej zelenej farby. Je dobre olistená, listy sú prostredne dlhé, široké, steblové listy sú polovzpriamené, mierne ovísnuté, mäkké. Byľ je prostredne poliehavá. Táto odroda je neskoršia.

História ÚKSÚP/ÚKZÚZ - odrodové skúšobníctvo¹⁴ „Popisy slovenských odrôd – rok 1956“

- 38 -

najskoršia odroda špeciálne na rýchlennie. Pri pre-
zretí je dužina kompaktná, jemnej chuti.

Šalát - Bohemia

Hlávka plocho guľatá, uzavretá, jasnozelená, k stre-
du s ľahkým žltkastým odtieňom. Vonkajšie listy po-
merne malé, široko oválne, ľahko zvlnené, mierne
zubkované, ľahko prevísnuté, veľmi krehké, jasno-
zelené. Semeno je biele. Je to poloskorá odroda,
neskoro vybieha do kvetu.

VII. S t r u č n ý p o p i s

poľnohospodárskych rastlín nového šľachtenia, kto-
ré sa podľa doterajších štátnych odrodových skúšok
včítane do roku 1955 zdajú perspektívnymi

Ozimná pšenica

1. Košútska - Klas ihlancovitý, riedky, prostredne
dlhý až dlhý, ostentý, belavý až žlt-

- 39 -

kastý. Steblo krátke. Zrno hnedé,
dlhé, širšie, polosklovité. Polosko-
rá. Navrhne sa na povolenie.

2. Hubická č.47-484 (Tr. durum) - Klas ihlancovito-
hranolovitý, prostredne hustý, pro-
stredne dlhý, ostentý, jasnohnedý až
hnedý, plevy silno ochlpené. Steblo
dlhé, pod klasom vyplnené strážom.
Zrno hnedé, prostredne veľké až veľ-
ké, čiastočne nepravidelného tvaru,
polosklovité až sklovité. Polonesko-
rá až neskorá. Roku 1956 sa navrhne
na povolenie.

3. Vigrašská červenoklasá - Klas ihlancovitý, ried-
ky, dlhší až dlhý, ostentý, tmavohnedý
s červeným nádychom. Steblo pro-
stredne dlhé. Zrno hnedé, prostred-
ne veľké, polosklovité až sklovité.
Poloskorá.

4. Nová Diakovská (Sládkovičovo) - Klas ostentý,
ihlancovitý, riedky, prostredne dl-

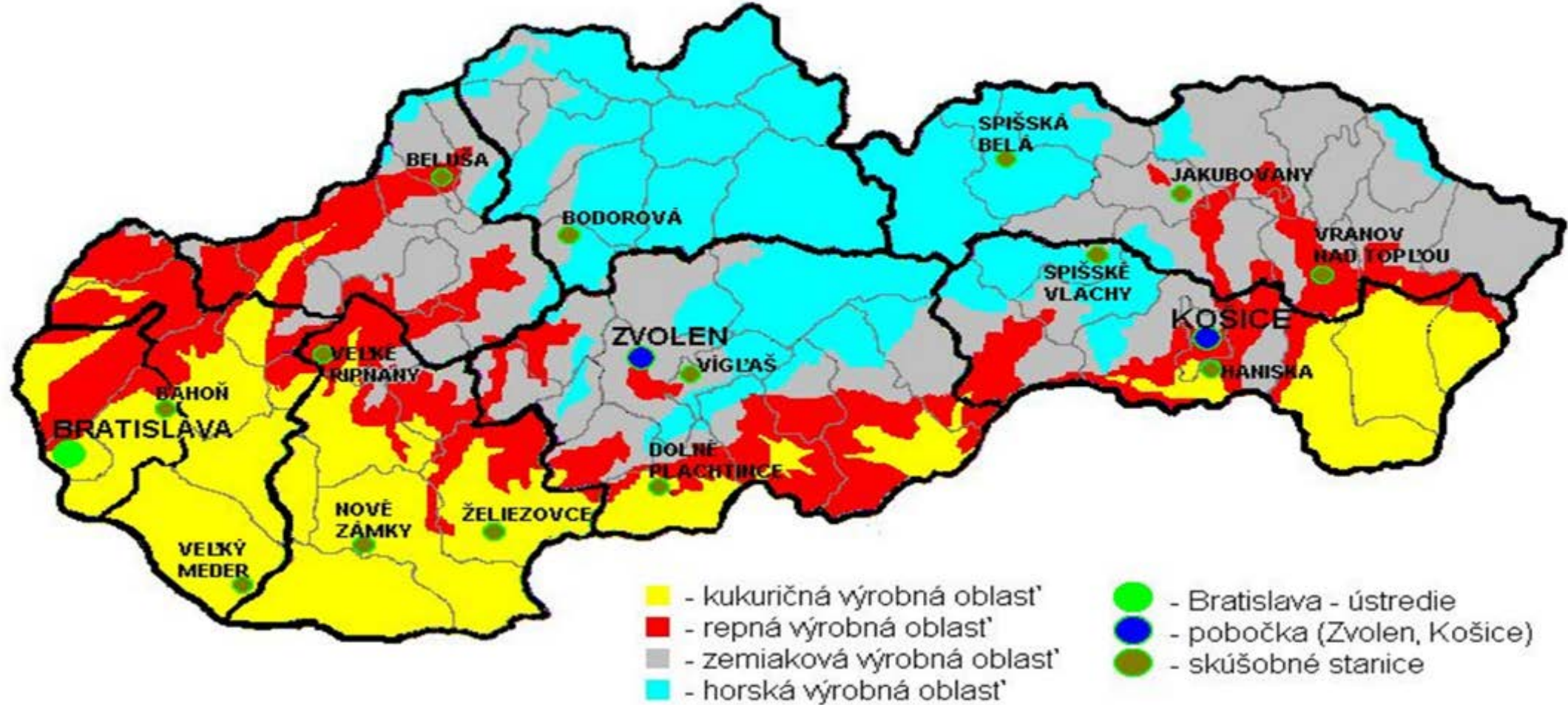

Odrodové skúšobníctvo po roku 1993

- ☐ sídlo odboru odrodového skúšobníctva zostalo v Bratislave
- ☐ z dôvodu krátenia finančných prostriedkov sa postupne redukoval počet skúšobných staníc
- ☐ ešte pred vznikom samostatného Slovenska, v roku 1992 zanikli skúšobné stanice: Senica, Trstená, Detva, Zborov, Remetské Hámre a Trebišov; neskôr, po roku 2000 Vrakuňa a Michalovce
- ☐ zodpovednosť za skúšanie tých rastlinných druhov, pri ktorých boli hlavné referáty v Českej republike, sa preniesla na slovenských špecialistov – hlavných referentov

Rozmiestnenie skúšobných staníc v Slovenskej republike

Spolupráca medzi ÚKZÚZ a ÚKSÚP po roku 1993 v oblasti odrodového skúšobníctva

- ❑ po rozdelení ČSFR prišlo k efektívnej spolupráci aj na úseku výkonu DUS skúšok (skúšky odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti) – bola podpísaná bilaterálna dohoda medzi ÚKZÚZ a ÚKSÚP o výkone DUS skúšok u vybraných rastlinných druhov
- ❑ plodinoví špecialisti - hlavné referáty z oboch republík naďalej spolupracujú pri výkone skúšok hospodárskej hodnoty – vzájomná výmena skúseností, novinky v metodikách skúšok, spracovanie výsledkov, prehliadky pokusov
- ❑ organizujú sa spoločné bilaterálne stretnutia týkajúce sa skúšok hospodárskej hodnoty aj DUS skúšok, spoločná účasť v medzinárodných VCU projektoch a projektoch CPVO

Nestori odrodového skúšobníctva na Slovensku

Ing. Albín Hlavička

Ing. Vladimír Sodoma

SÚČASNOŠŤ

Poslanie ÚKSÚP

Zabezpečiť zdravé a bezpečné zdroje pre výrobu potravín a krmív a ochranu zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia

prostredníctvom výkonu

úradnej kontroly a štátnej odbornej kontroly

**vstupov do poľnohospodárskej prvovýroby (hnojivá, odrody, osivá a množiteľský materiál, prípravky na ochranu rastlín, krmivá),
ako aj v oblasti vinohradníctva, vinárstva, ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby**

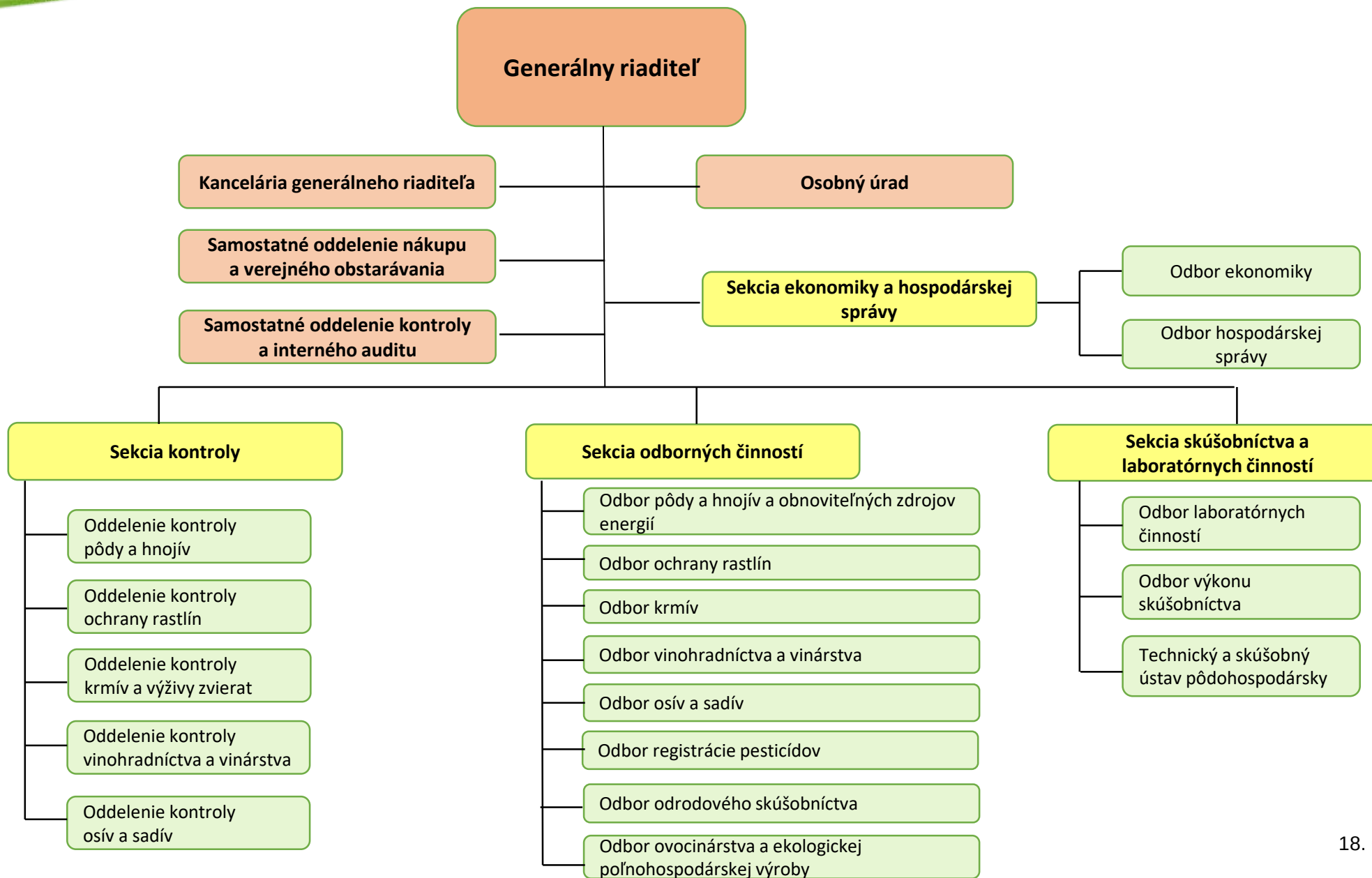

Hlavné činnosti ÚKSÚP

- Úradná kontrola, štátna odborná kontrola
- Skúšobníctvo
- Vydávanie rozhodnutí, certifikátov, osvedčení, oznámení, oprávnení, výpisov, stanovísk, odborných posudkov v príslušných oblastiach
- Vedenie a aktualizácia registrov (**hnojív, dodávateľov množiteľského materiálu, vinogradov, ovocných sádov a chmeľníc, prípravkov na ochranu rastlín, krmivárskych podnikov, dovozcov a výrobcov rastlinných komodít, prevádzkovateľov v ekologickej poľnohospodárskej výrobe**)
- Autorizácia prípravkov na ochranu rastlín (POR), pomocných prípravkov, schvaľovanie účinných látok, safenerov a synergentov
- Monitoring škodlivých organizmov, rastlinných produktov a iných predmetov
- Rastlinolekárska kontrola
- Agrochemické skúšanie pôd (ASP)
- Výkon príslušného orgánu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu
- Znalecká, posudková, projektová, vzdelávacia, prednášková, poradenská, edičná a propagačná činnosť

Organizačná schéma ÚKSÚP

Oblasť odrodového skúšobníctva

Vyplýva zo zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z. a zákona č. 202/2009 Z. z. o právnej ochrane rastlín.

Oblasť odrodového skúšobníctva

Štátne odrodové skúšky pozostávajú z VCU skúšok (hospodárska hodnota) a DUS skúšok (vypracovanie opisu odrody)

v roku 2017

370 žiadostí o registráciu odrody

42 žiadostí o predĺženie doby registrácie

76 žiadostí do firemných skúšok

**Spolu: 537 pokusov, na výmere 74 ha
(na 14 skúšobných staniciach)**

- DUS skúšky pre kontrolné úrady v EÚ a žiadateľov v EÚ – **52 žiadostí**
- prevzatie výsledkov DUS skúšok skúšobnými úradmi – **64 žiadostí**
- Prihlášky pre udelenie právnej ochrany v SR – **13 odrôd**

Oblasť odrodového skúšobníctva

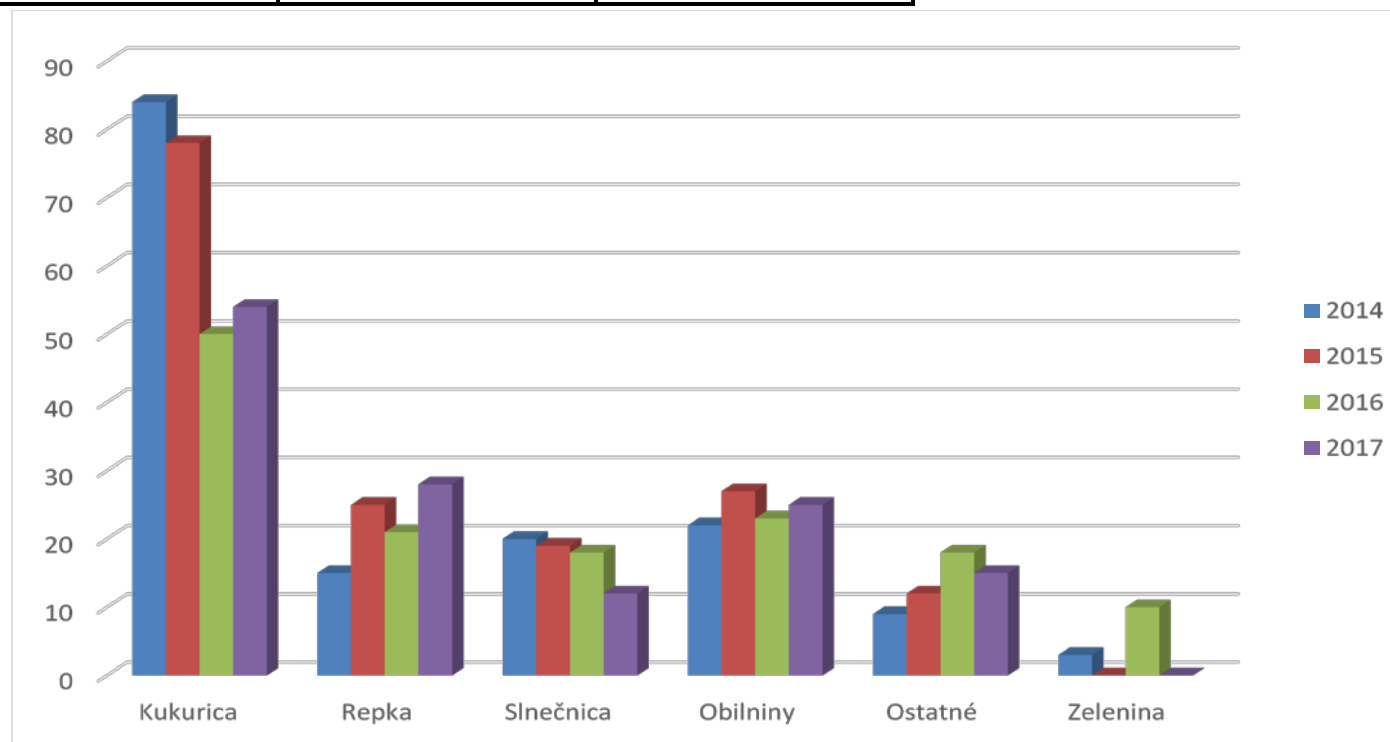
- ❑ akreditácia európskym Úradom spoločenstva pre právnu ochranu odrôd (CPVO) na výkon DUS skúšok vybraných druhov rastlín
- ❑ spolupráca medzi ČR, SR a MR:
 - pri vytváraní spoločnej referenčnej kolekcie u kukurice siatej
 - harmonizácia postupu pri hodnotení určitých znakov zemiakov
 - spolupráca pri vytváraní spoločnej referenčnej kolekcie u repky olejky
 - spolupráca pri výmene popisov odrôd u melóna cukrového

Oblasť odrodového skúšobníctva

	2014	2015	2016	2017
Kukurica	84	78	50	54
Repka	15	25	21	28
Slnečnica	20	19	18	12
Obilniny	22	27	23	25
Ostatné	9	12	18	15
Zelenina	3	0	10	0

**Prehľad počtu
registrovaných
odrôd
za obdobie
2014 – 2017**

Oblasť pôdy a hnojív

Činnosť vyplýva zo zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov

rok 2017

- ☐ prebiehal **6. rok XIII. ročného cyklu ASP**
- ☐ preskúšaných bolo **245 994 ha** poľnohospodárskej pôdy
- ☐ spustením elektronického zberu dát o spotrebe hnojív – nárast hlásení o **30 %**
- ☐ hlásenia o spotrebe hnojív od **4406 subjektov** na výmere **1 716 397 ha**

- ☐ certifikácia hnojív
- ☐ povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov
- ☐ zápisy do zoznamu vzájomne uznaných hnojív
- ☐ nádobové pokusy – preskúšanie biologickej účinnosti hnojív
- ☐ poľné pokusy – sledovanie úrodnosti pôd; vypracováva sa plán hnojenia pre SS ÚKSÚP
- ☐ sledovanie dynamiky dusíka – formou poľného pokusu realizované na skúšobných staniciach ÚKSÚP

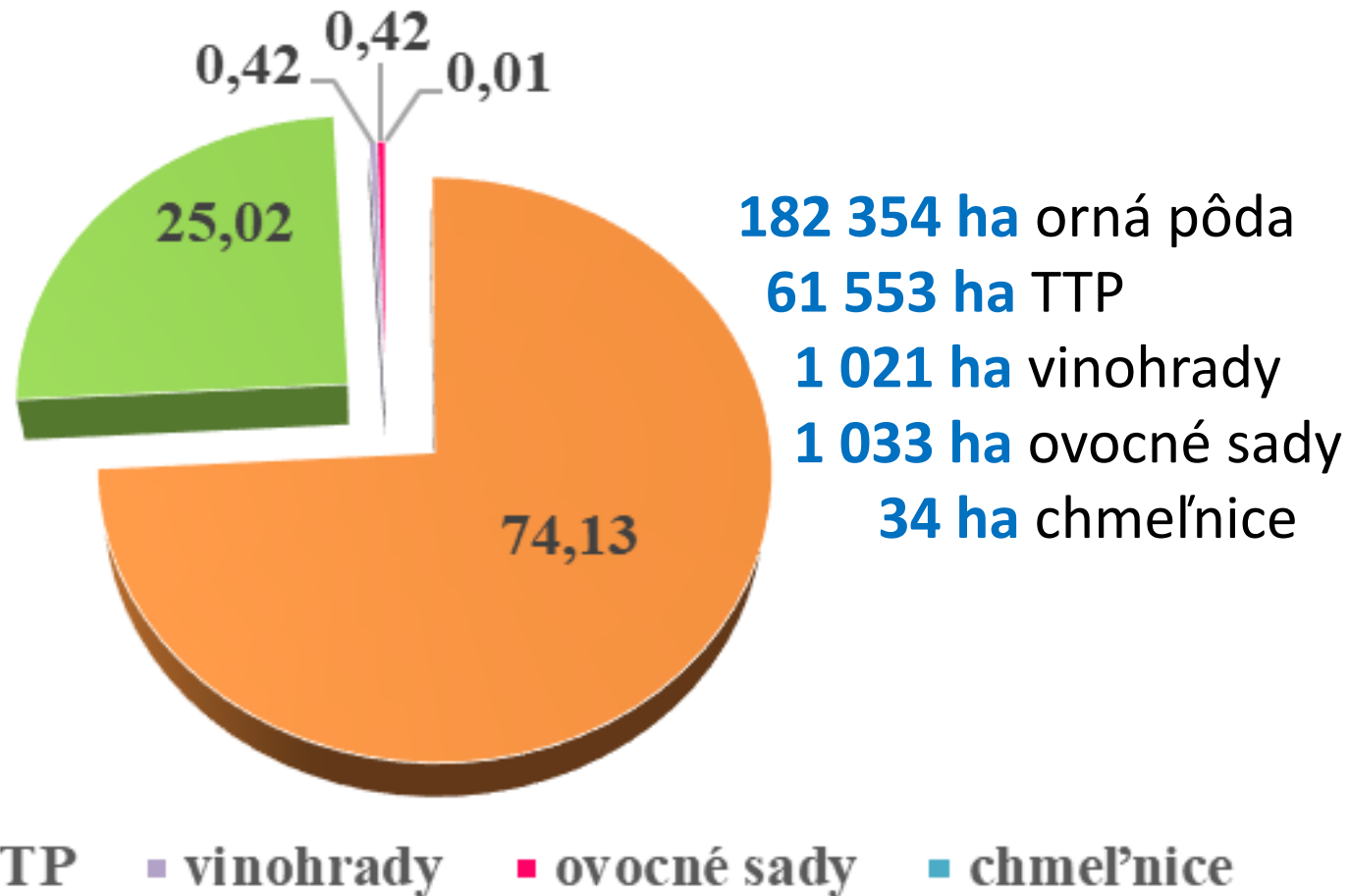

Oblasť pôdy a hnojív

Výmera poľnohospodárskej pôdy
preskúšanej v ASP v roku 2017
245 994 ha v (%)

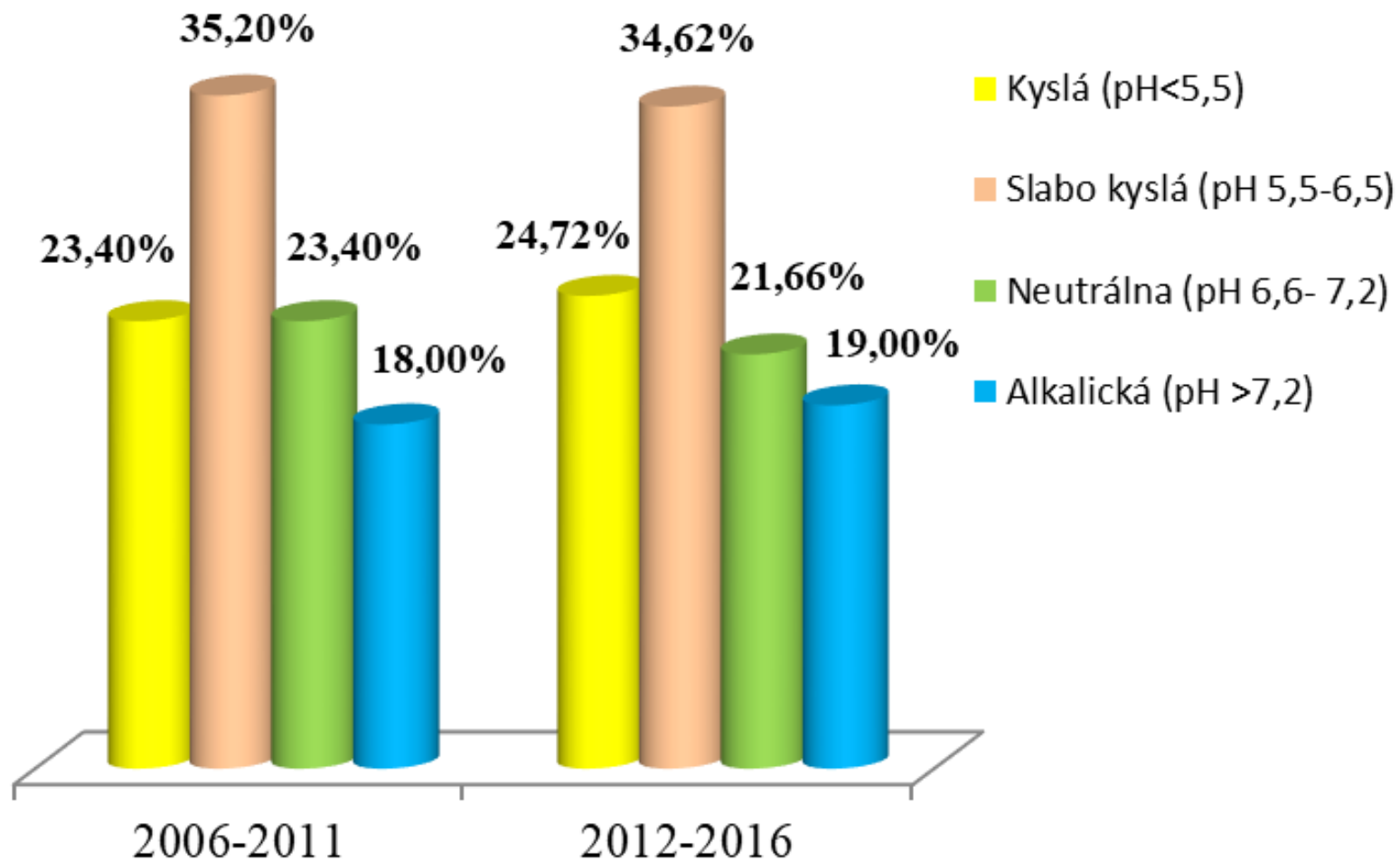

Oblasť pôdy a hnojív

Poľnohospodárska
pôda na Slovensku
podľa pôdnej
reakcie (pH) v roku

2006 - 2011

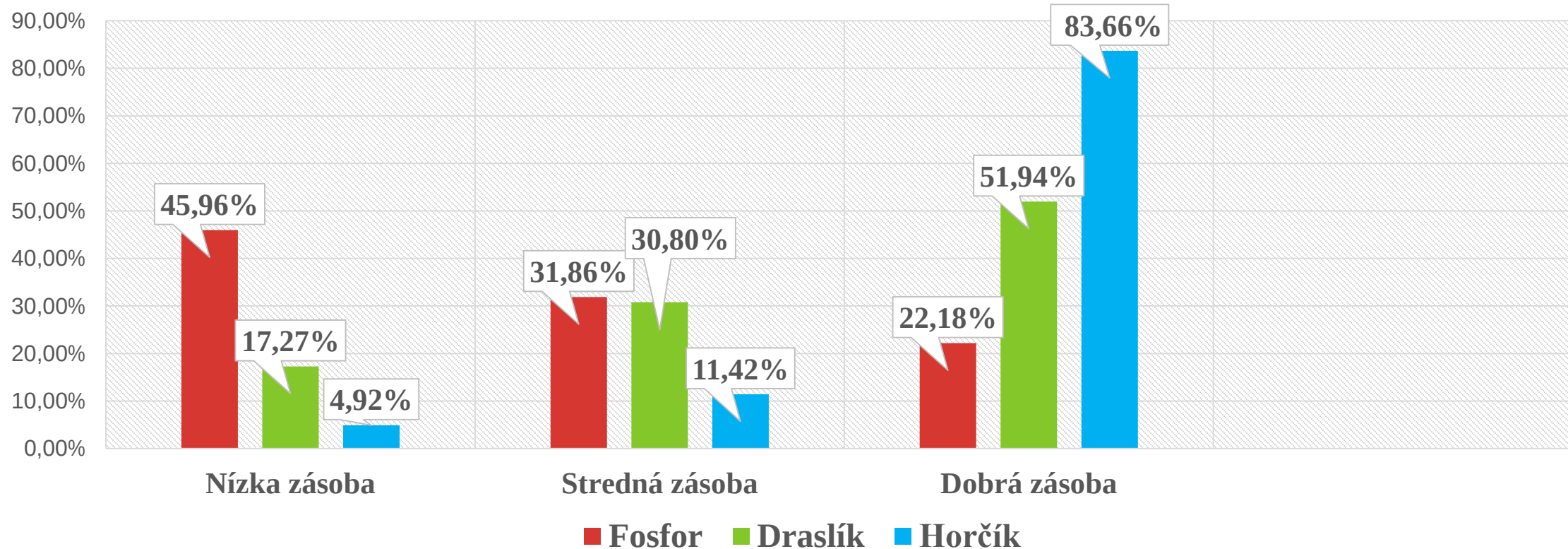
2012 - 2016

Oblasť pôdy a hnojív

Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR v % podľa obsahu prístupných živín
(rok 2012-2016)

Kontrola pôdy a hnojív

Najčastejšie zistenia v roku 2017:

- ☐ aplikácie digestátu – hlavne v zakázanom období a na zamrznutú pôdu
- ☐ voľné skládky hospodárskych hnojív, chýbalo zabezpečenie proti vytekaniu z voľných skládok
- ☐ nedôsledné vedenie evidencie (tzv. kniha honov)
- ☐ neodoslanie Hlásenia o spotrebe hnojív za predchádzajúci rok
- ☐ neboli vypracované plány hnojenia
- ☐ bolo riešených 32 podnetov

- ☐ kontrola zdravotného stavu dovážaných rastlín a rastlinných produktov na hraničných inšpekčných staniciach (ďalej len „HIS“)
- ☐ kontrola zdravotného stavu rastlín a rastlinných produktov vyprodukovaných na území SR
- ☐ vedenie registra výrobcov a dovozcov rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov
- ☐ k 31.12.2017 bolo registrovaných 1 700 subjektov
- ☐ vydávanie fytocertifikátov pri kontrole vývozu rastlín a rastlinných produktov (vývozy do tretích krajín)
- ☐ v roku 2017 bolo vydaných 9 682 rastlinolekárskych osvedčení a 9 Intra EÚ dokumentov na tovar smerujúci zo Slovenska do iného členského štátu EÚ

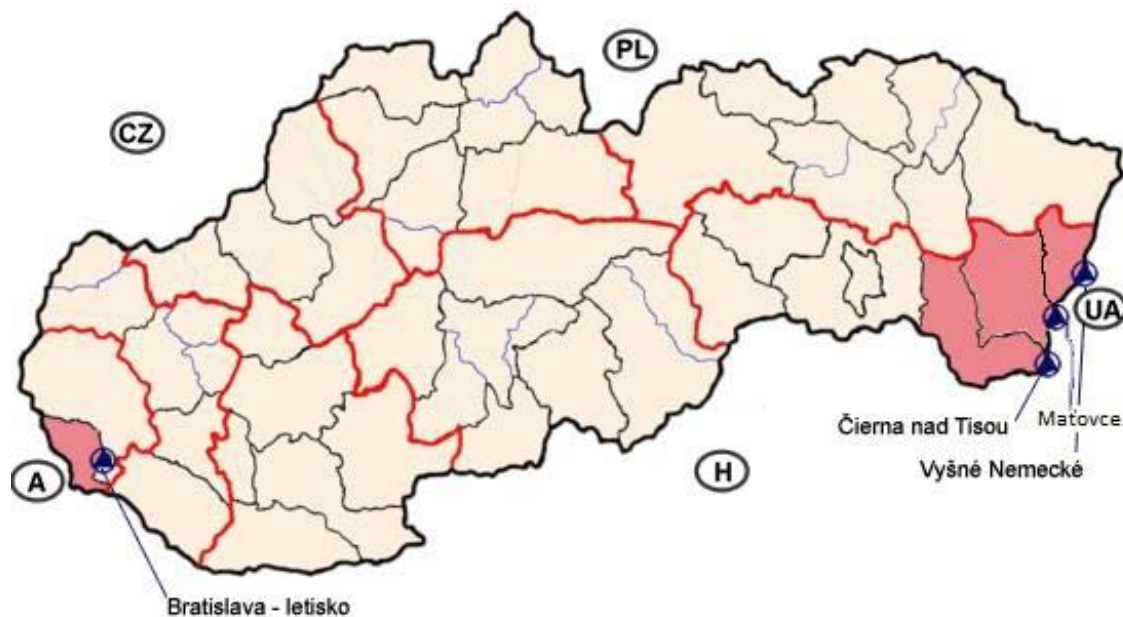
- ☐ úradná kontrola POR
- ☐ vydávanie rozhodnutí na leteckú aplikáciu POR
- ☐ sústavná rastlinolekárska kontrola množiteľských porastov vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov
- ☐ kontrola pestovaných drogových rastlín (mak a konope)

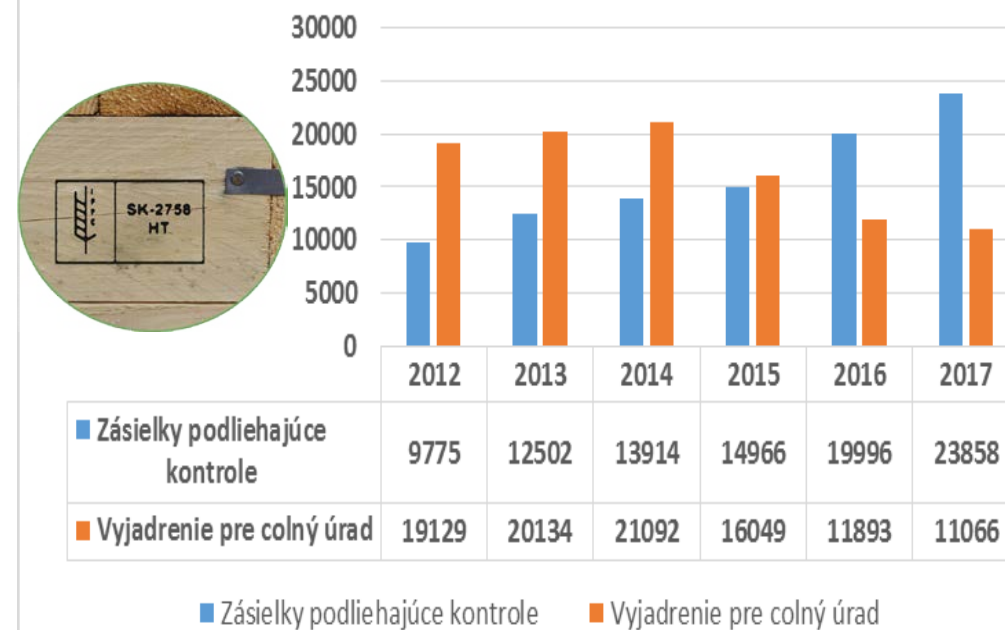
Oblasť ochrany rastlín

VONKAJŠIA KARANTÉNA

- ❑ HIS Čierna nad Tisou, Maťovce, Vyšné Nemecké a Bratislava – letisko
- ❑ v roku 2017 podliehalo rastlinolekárskej kontrole **23 858 zásielok**

Štatistické porovnanie počtu kontrol na HIS za roky 2012 - 2017

Kontrola ochrany rastlín

Vnútorná kontrola

Najčastejšie zistenia v roku 2017

- ☐ aplikácia POR v teréne bez platného atestu pozemného aplikačného zariadenia a bez osvedčenia
- ☐ vznik úletu pesticídov v extraviláne, nedodržanie dávky a koncentrácie pri aplikácii POR v teréne, evidencia spotreby POR
- ☐ rastlinolekárske opatrenia vo forme rozhodnutia (spála jadrovín, európska žltáčka kôstkovín, baktériová krúžkovitosť zemiaka, háďatko zemiakové, sypavka borovíc, likvidácia výpestkov jadrovín)
- ☐ sankcie v rámci poautorizačnej kontroly prípravkov na ochranu rastlín
- ☐ porušenia v rámci kontrol pre PPA (Krížové plnenie, Oddelené platby, Viazané platby, Agroenvironmentálne opatrenia 12x)

Oblasť vinohradníctva a vinárstva

- ☐ činnosť vyplýva zo zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve
- ☐ vedenie vinohradníckeho registra a jeho aktualizácia
- ☐ osvedčovanie hrozna
- ☐ certifikácia vína pred uvádzaním na trh
- ☐ vydávanie rozhodnutí o dočasnom zákaze uvádzania vína do obehu
- ☐ prideľovanie štátneho kontrolného čísla (ŠKČ) na základe výsledkov certifikácie vín s chráneným označením pôvodu (akostné vína s prívlastkom a tokajské vína)

Oblasť vinohradníctva a vinárstva

- ☐ Osvedčovanie pôvodu vína na vývoz do tretích krajín (Čína, Japonsko, USA, ostrovy v Tichom oceáne)
- ☐ Vykonávanie certifikácie osôb na hodnotenie vinárskych produktov – spôsobilosť na senzorické posudzovanie vín a vinárskych produktov
- ☐ Delegované činnosti pre PPA
- ☐ Vykonávanie kontrol pred schválením žiadosti o podporu na reštrukturalizáciu vinohradov, kontrol ukončenia opatrenia vyklčovanie a kontrol ukončenia projektu reštrukturalizácie vinohradov

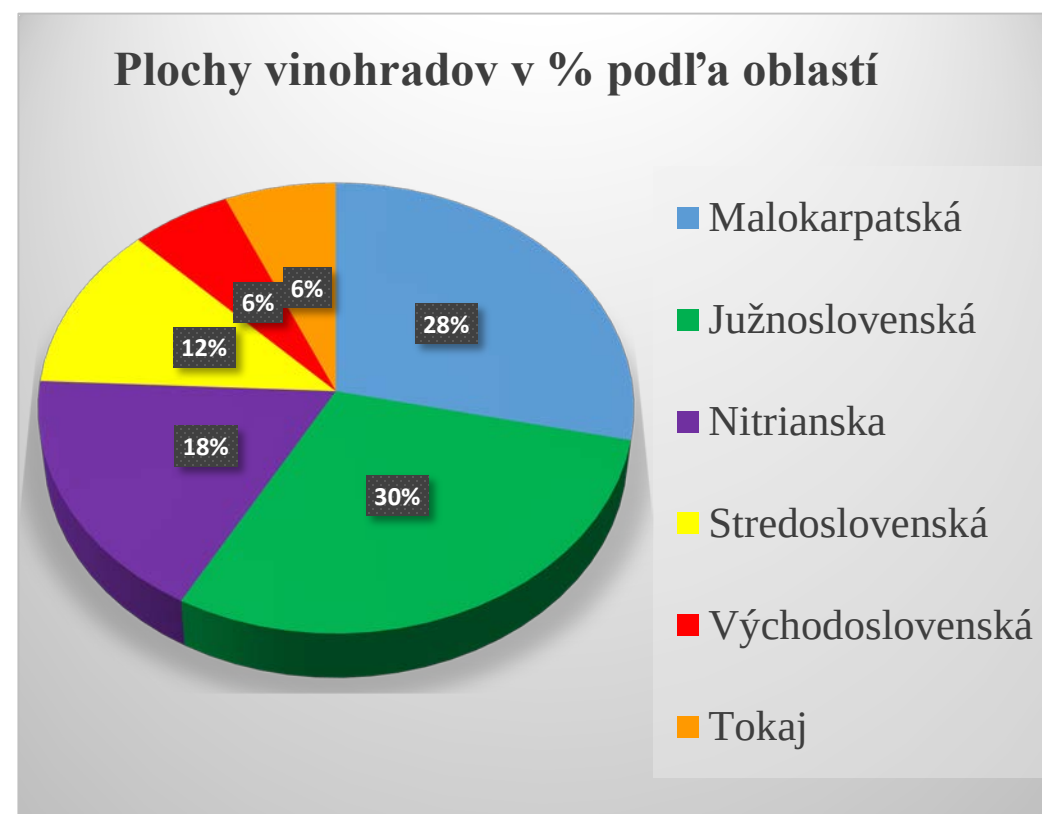

Oblasť vinohradníctva a vinárstva

V rámci SR je celková plocha aktuálne vysadená viničom: **16 610 ha**

Vinohradnícka oblasť	Plocha v ha
Malokarpatská	4 727
Južnoslovenská	4 921
Nitrianska	2 931
Stredoslovenská	1 975
Východoslovenská	975
Tokaj	1 081
SR spolu	16 610

Oblasť osív a sadív

- ❑ činnosť je vymedzená zákonom č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh
- ❑ uznávanie množiteľského materiálu odrôd pestovaných rastlín
- ❑ register dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín registrovaných je **526 subjektov**
- ❑ vegetačné skúšky (overenie odrodovej čistoty, pravosti, zdravotného stavu)
- ❑ certifikácia osív
- ❑ kontrola nežiaducej prítomnosti GMO v osive dopestovanom v SR
- ❑ v roku 2017 nebola v SR pestovaná žiadna geneticky modifikovaná kukurica

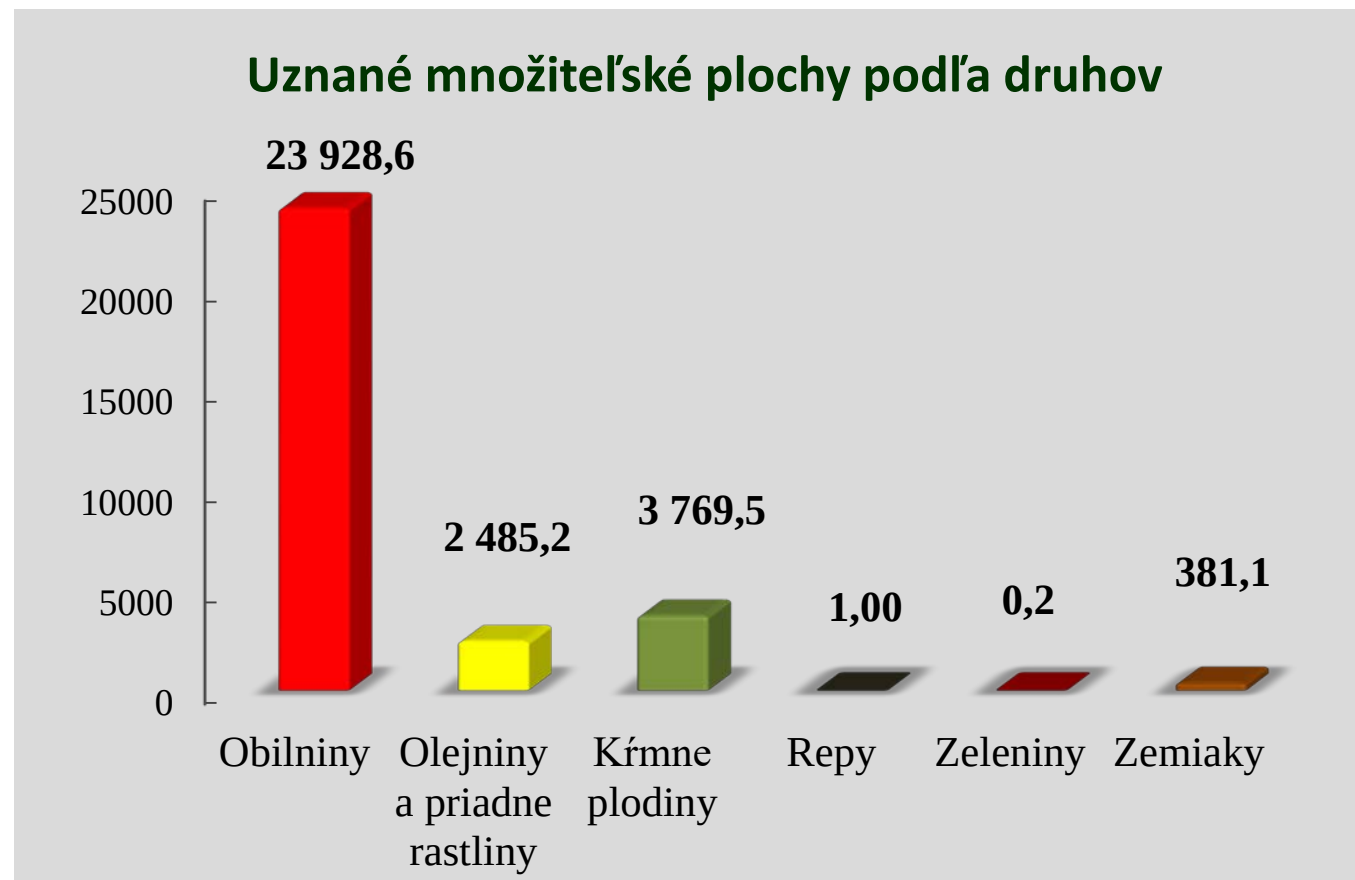

Oblasť osív a sadív

Uznané množiteľské plochy podľa poľných plodín, zelenín a zemiakov	
Obilniny	23 928,6 ha
Olejniny Priadne rastliny	2 485,2 ha
Krmoviny	3 769,5 ha
Repy	1,0 ha
Zeleniny	0,2 ha
Zemiaky	381,1 ha

Uznaných spolu - **30 565,5 ha**

Uznané množiteľské plochy v roku 2017 podľa druhov plodín

Oblasť osív a sadív

Trvalé kultúry

Ovocné výpestky – certifikované:

Uznané výpestky veľkého ovocia:

1 361 387 ks

Uznané výpestky drobného ovocia:

46 128 ks

CAC materiál:

1 375 584 ks

Sadenice viniča hroznorodého uznané kusy:

- Certifikovaný množiteľský materiál:

64 034 ks

- Štandardný množiteľský materiál:

77 235 ks

Oblasť ovocinárstva

- vedenie a aktualizácia registra ovocných sádov a registra chmeľníc - **442 ovocinárskych a 4 chmeliarske subjekty**
- k 31.12.2017 registrovaných **6801,3 ha ovocných sádov** a **141,23 ha chmeľníc**

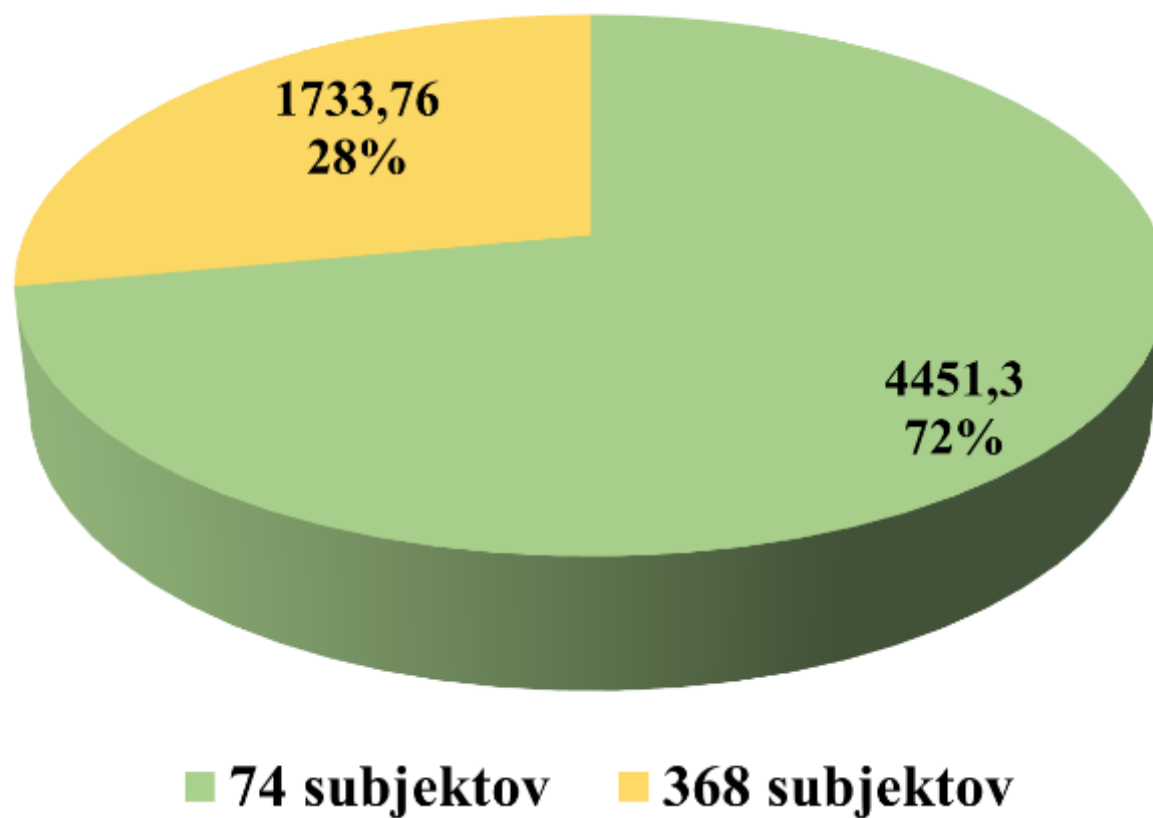

Oblasť ovocinárstva

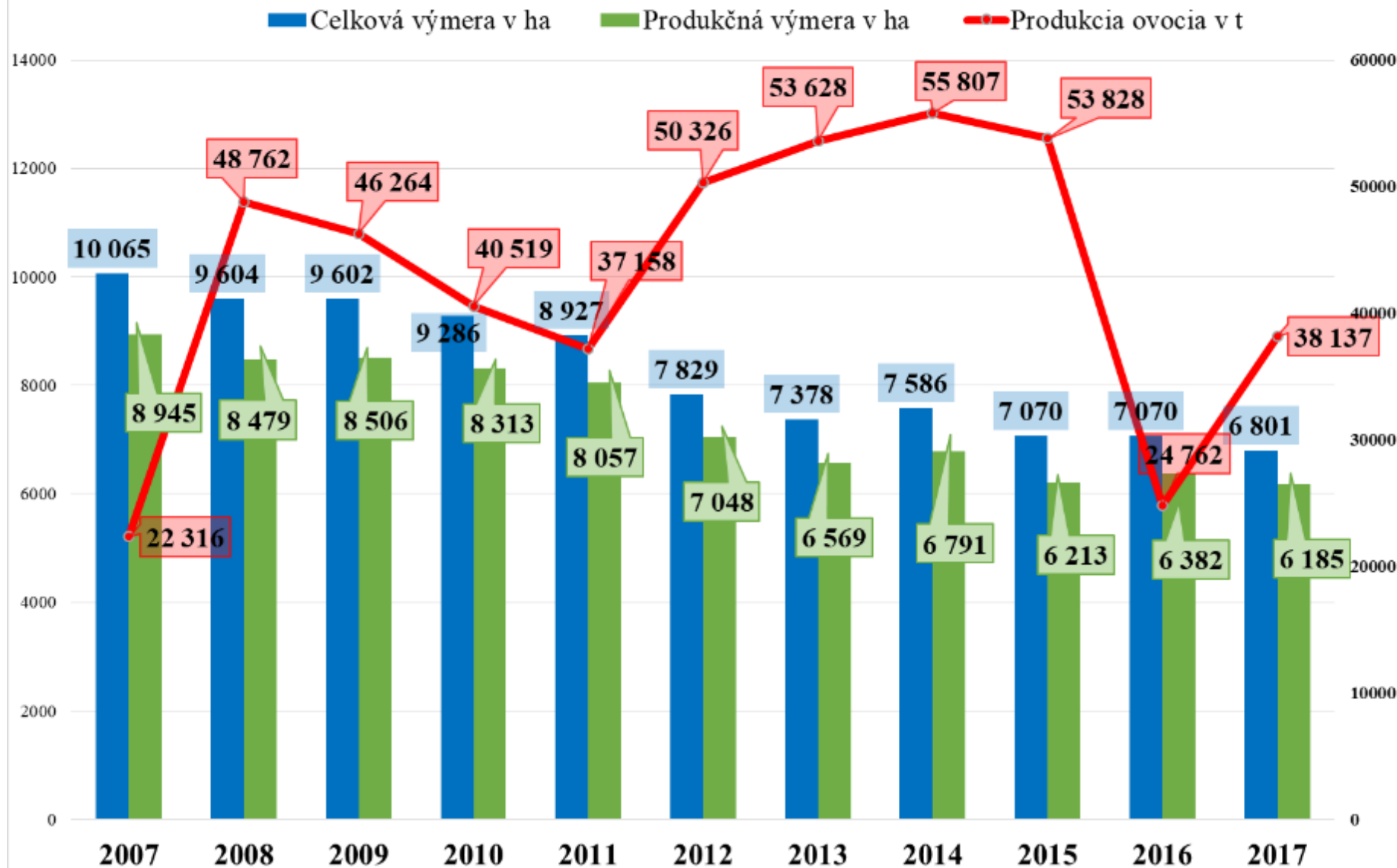

Produkčná výmera (v ha a %) všetkých
442 registrovaných subjektov k 31.12.2017

Prehľad produkcie ovocia a stavu výmer na SR za roky 2007-2017

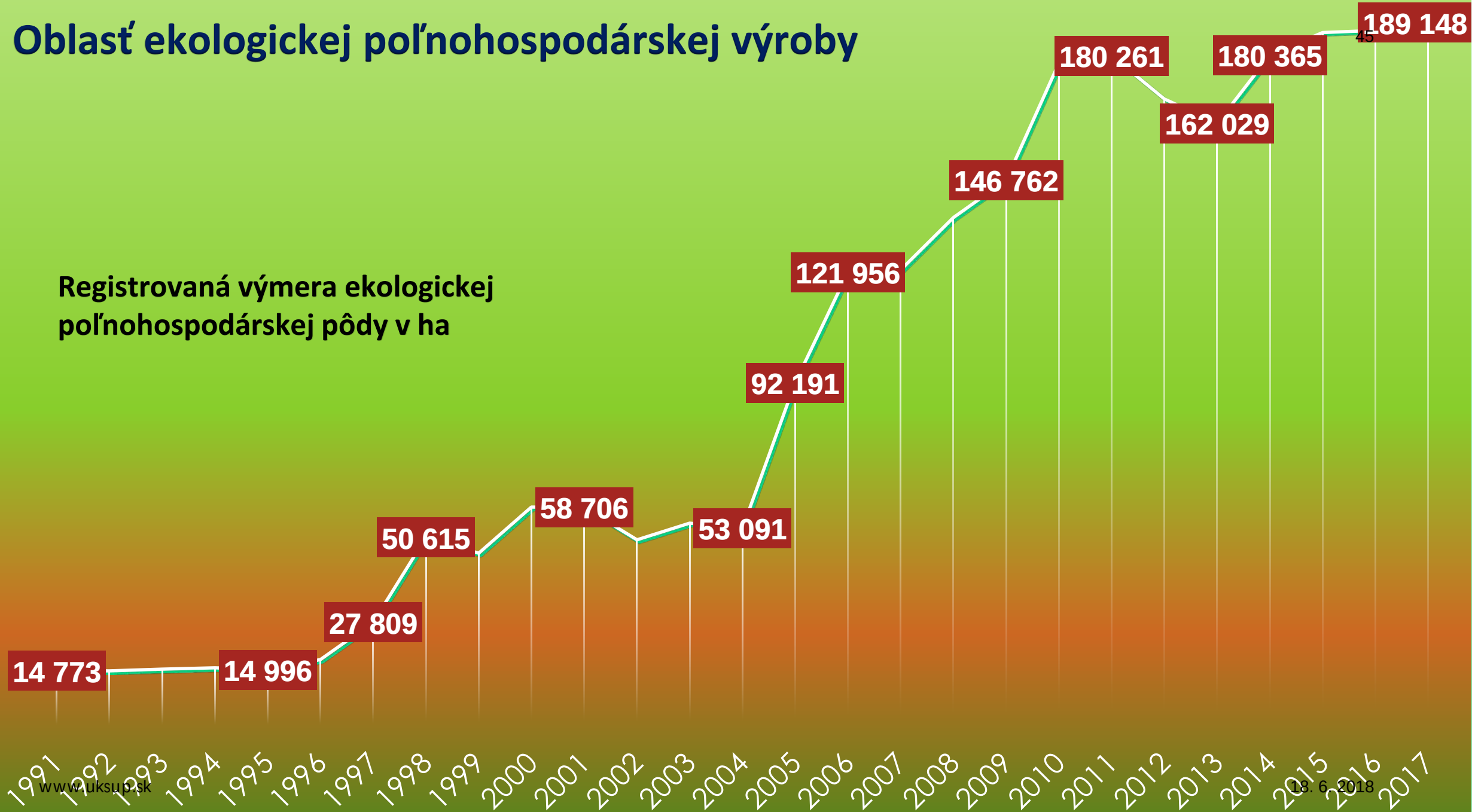

Oblasť ekologickej poľnohospodárskej výroby

- v EPV - registrovaných **655 prevádzkovateľov** a **3 inšpekčné organizácie**
- celková registrovaná plocha pôdy v systéme EPV – **189 147,61 ha**, čo je **9,59 %** z celkovej plochy poľnohospodárskej pôdy v SR
- výkon úradných kontrol v EPV u prevádzkovateľov a neregistrovaných subjektov
- výkon kancelárskych auditov, svedeckých auditov a dohľadových auditov v poverených súkromných inšpekčných organizáciách:
Naturalis SK, s.r.o. (SK-BIO-002), Biokont CZ s.r.o. (SK-BIO-003) a ECO-CONTROL SK s.r.o. (SK-BIO-004)
- ÚKSÚP vedie databázu bioosív a udeľuje výnimky na použitie neekologického osiva alebo množiteľského materiálu v EPV

Oblasť ekologickej poľnohospodárskej výroby

Registrovaná výmera ekologickej
poľnohospodárskej pôdy v ha

Oblasť ekologickej poľnohospodárskej výroby

Štruktúra registrovanej pôdy v ekologickej poľnohospodárskej výrobe k 31.12.2017:

Poľnoh. pôda v EPV	Poľnoh. pôda celkom/ ha	Orná pôda/ ha	TTP/ ha	Sady/ ha	Vinice/ ha
Ekologická výmera	176 579,78	56 961,41	118 296,11	1204,28	117,98
Výmera v konverzii	12567,83	6016,56	5933,92	602,96	14,39
Spolu:	189 147,61	62977,97	124230,03	1807,24	132,37

Celková registrovaná plocha pôdy v systéme EPV bola **189 147,61 ha**, čo predstavuje **9,59 %** z celovej plochy poľnohospodárskej pôdy v SR.

- ☐ posudzovanie neekologických vstupov do EPV
 - ☐ hnojív a pôdných pomocných látok
 - ☐ dezinfekčných a čistiacich prostriedkov
 - ☐ prípravkov na ochranu rastlín
 - ☐ krmív
- ☐ výnimky z pravidiel EPV v živočíšnej výrobe
- ☐ vykonávanie delegovanej kontroly pre PPA
- ☐ ponuka bioosív v SR dlhoročne nepokrýva požiadavky prevádzkovateľov, je možnosť v súlade s legislatívou vydávať výnimky na použitie neekologického osiva alebo množiteľského materiálu v EPV

Vývoj ekologickej poľnohospodárskej výroby 1991 - 2017 (počet fariem)

Oblasť autorizácie prípravkov na ochranu rastlín

- dokumentácia
- koordinácia a hodnotenie
- termíny
- korešpondencia
- výstupné údaje v rozhodnutiach a etiketách
- zverejňovanie údajov

ISPOR
vývoj od 2013

Databáza prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov - **ISPOR**

- ❑ **2017 - spustenie verejnej časti systému ISPOR**
- ❑ umožňuje vyhľadávanie autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín, autorizovaných pomocných prípravkov a povolených paralelných obchodov v Slovenskej republike
- ❑ pracuje na online báze s priebežným aktualizovaním údajov počas dňa
- ❑ zdrojom údajov je interná časť systému dostupná autorizačnému tímu

Významné činnosti ÚKSÚP s dopadom pre verejnosť

- ☐ uviedol do prevádzky Informačný systém prípravkov na ochranu rastlín – „ISPOR“
- ☐ rieši podnety občanov z oblasti poškodzovania životného prostredia nevhodnou aplikáciou POR a aplikáciou hnojív v zakázanom období a chránených oblastiach
- ☐ približuje sa odbornej aj laickej verejnosti prostredníctvom zverejňovaných Signalizačných správ pre poľné plodiny, vinič, ovocie a zeleninu
- ☐ v oblasti zdravia rastlín ÚKSÚP v spolupráci s MPRV SR realizuje odborné semináre v záujme znižovania rizík zavlečenia a rozšírenia ochorení alebo škodcov rastlín
- ☐ ÚKSÚP participuje na realizácii medzinárodnej operácie „Strieborná sekera“ („Silver Axe“) v spolupráci s Finančným riaditeľstvom SR, pri odhaľovaní nezákonných, neautorizovaných POR so zameraním na ich predaj a umiestňovanie na trh EÚ
- ☐ ÚKSÚP sa každoročne podieľa ako spoluorganizátor na výstave „Celoslovenské dni poľa“

Celoslovenský deň poľa – Dvory nad Žitavou 2018

Jahrada Trenčín 2017

Propagačné činnosti ÚKSÚP

Agrokomplex Nitra 2017

Ďakujeme za pozornosť